Evropski parlament
2024-2029

Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve

2025/2183(INI)

20.11.2025

OSNUTEK POROČILA

o evropskem semestru za usklajevanje ekonomskih politik: prednostne naloge na področju zaposlovanja in sociale – letno poročilo za leto 2026
(2025/2183(INI))

Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve

Poročevalka: Nela Riehl

VSEBINA

Stran

PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA.....3

PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

o evropskem semestru za usklajevanje ekonomskih politik: prednostne naloge na področju zaposlovanja in sociale – letno poročilo za leto 2026

(2025/2183(INI))

Evropski parlament,

– ob upoštevanju člena 3 Pogodbe o Evropski uniji,

– ob upoštevanju členov 9, 121, 148 in 149 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU),

– ob upoštevanju evropskega stebra socialnih pravic, ki so ga 17. novembra 2017 razglasili in podpisali Svet, Parlament in Komisija,

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne XX. novembra 2026 o letnem pregledu trajnostne rasti 2026,

– ob upoštevanju predloga skupnega poročila Komisije in Sveta z dne XXX 2026 o zaposlovanju,

– ob upoštevanju priporočila Komisije z dne XXX 2026 za priporočilo Sveta o ekonomski politiki euroobmočja,

– ob upoštevanju poročila Komisije z dne XXX 2026 z naslovom Poročilo o mehanizmu opozarjanja za leto 2025,

– ob upoštevanju sporočila Komisije z dne XX. novembra 2026 z naslovom Osnutek proračunskih načrtov za leto 2025: splošna ocena,

– ob upoštevanju poročila Maria Draghija o prihodnosti evropske konkurenčnosti, ki je bilo objavljeno septembra 2024,

– ob upoštevanju poročila Enrica Lette o prihodnosti enotnega trga z naslovom *More than a Market* (Več kot trg), objavljenega aprila 2024,

– ob upoštevanju poročila skupine na visoki ravni za prihodnost socialne zaščite in socialne države v EU, objavljenega januarja 2023,

– ob upoštevanju člena 55 Poslovnika,

– ob upoštevanju poročila Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve (A10-0000/2025),

A. ker je junija 2025 stopnja brezposelnosti v EU znašala 5,9 %, medtem ko je brezposelnost mladih ostala visoka in je znašala 14,7 %; ker višje stopnje zaposlenosti ne spremljajo v celoti kakovost delovnih mest, zvišanje plač in povečanje produktivnosti;

B. ker evropski semester ostaja osrednji instrument za usklajevanje ekonomske, fiskalne, zaposlitvene in socialne politike po vsej EU ter tako nudi priložnost za bolj sistematično vključevanje socialne, okoljske in medgeneracijske pravičnosti v makroekonomsko upravljanje;

C. ker je bilo leta 2024 tveganju revščine ali socialne izključenosti izpostavljenih 21 % prebivalstva EU; ker napredek pri doseganju cilja, da bi do leta 2030 zmanjšali število otrok, ki jim grozi revščina ali socialna izključenost, za 5 milijonov, ni zadosten;

D. ker so podnebne spremembe in uničevanje okolja poglobili neenakosti in prizadeli najranljivejše skupine; ker naj bi se s prehodom na podnebno nevtralnost ustvarilo približno 2,5 milijona dodatnih delovnih mest;

E. ker pritiski, ki jih povzročajo stanovanjski stroški in visoke cene energije, močno obremenjujejo gospodinjstva, vendar stanovanjska politika v priporočilih za posamezne države pogosto ni dovolj zastopana;

F. ker se EU zaradi več dejavnikov, tudi slabe kakovosti delovnih mest, spoprijema z nenehnim pomanjkanjem delavcev ter spretnosti;

G. ker so po podatkih v večini držav članic potrebna večja prizadevanja, da bi do leta 2030 dosegli cilj 60-odstotne udeležbe odraslih v izobraževanju in usposabljanju; ker celostni pristop k usklajevanju politik v okviru evropskega semestra postavlja okvir za usmerjanje potrebnih naložb v razvoj človeškega kapitala ter sisteme izobraževanja in usposabljanja;

H. ker so bile dodatne potrebe po naložbah v socialno infrastrukturo ocenjene na 192 milijard EUR letno, vključno s cenovno dostopnimi stanovanji, zdravstvenim varstvom in dolgotrajno oskrbo, izobraževanjem in vseživljenjskim usposabljanjem[1]; ker so potrebna dodatna prizadevanja za merjenje vrzeli v socialnih naložbah v EU in gospodarske donosnosti socialnih naložb;

1. poudarja konkurenčno prednost, ki jo imajo naložbe v socialni model EU; poziva, naj se priporočila skupine na visoki ravni za prihodnost socialne zaščite in socialne države v EU ter priporočila iz poročil Enrica Lette in Maria Draghija vključijo v proces evropskega semestra; pozdravlja vključitev evropskega stebra socialnih pravic v okvir gospodarskega upravljanja, države članice pa poziva, naj izkoristijo možnost podaljšanja prilagoditvenega obdobja za naložbe v prednostne naloge evropskega stebra socialnih pravic; poziva, naj se integrirani okvir upravljanja odraža v notranjih procesih institucij EU in naj bodo njihovi gospodarski in socialni organi v enaki meri vključeni;

2. meni, da bi si morala Komisija in Svet bolj prizadevati za izvajanje evropskega stebra socialnih pravic; poziva, naj se cilji akcijskega načrta za evropski steber socialnih pravic vključijo v središče evropskega semestra, tako da se določijo kot referenčna merila v ocenah evropskega semestra;

[1] Delovni dokument služb Komisije z dne 27. maja 2020 z naslovom *Identifying Europe's recovery needs* (Prepoznavanje potreb Evrope za okrevanje) (SWD(2020)0098), priložen sporočilu Komisije z naslovom Čas za Evropo: obnova in priprava za naslednjo generacijo (COM(2020)0456),

3. pozdravlja prizadevanja Komisije, da bi do leta 2050 izkoreninili revščino, in njeno namero, da predlaga akt o kakovostnih delovnih mestih; poudarja, da so potrebni skladnost med evropskim semestrom, nadaljnjim ukrepanjem na podlagi akcijskega načrta za evropski steber socialnih pravic in temi prihodnjimi instrumenti ter merljivi cilji in ustrezna priporočila za posamezne države;

4. pozdravlja trajno vključitev okvira za socialno konvergenco v evropski semester; poudarja, da je skupaj s pregledom socialnih kazalnikov pomemben za določitev tveganj in spremljanje napredka pri navzgor usmerjeni socialni konvergenci;

5. želi spomniti, da lahko socialne naložbe pozitivno vplivajo na gospodarsko rast, produktivnost in konkurenčnost in s tem podpirajo tudi fiskalno vzdržnost, hkrati pa spodbujajo navzgor usmerjeno socialno konvergenco; poziva Komisijo in Svet, naj socialne naložbe obravnavata kot temelj trajnostne rasti;

6. poudarja, da bi bilo treba načrt Komisije za cenovno dostopna stanovanja bolje vključiti v evropski semester in se v priporočilih za posamezne države bolj osredotočiti na cenovno dostopna, trajnostna in dostojna stanovanja; želi spomniti podpisnike lizbonske deklaracije o evropski platformi za boj proti brezdomstvu na cilj, da bi izkoreninili brezdomstvo do leta 2030;

7. poudarja, da so naložbe v izobraževanje, izpopolnjevanje in preusposabljanje strateška socialna naložba z dolgoročnimi donosi za konkurenčnost in kohezijo;

8. poudarja, da mora medgeneracijska pravičnost postati strukturni element evropskega semestra; poziva Komisijo, naj v ocenjevalni okvir evropskega semestra kot del svoje strategije za medgeneracijsko pravičnost vključi kazalnike o dobrobiti mladih, dostopu do kakovostnih delovnih mest, cenovni dostopnosti stanovanj, izobraževanju ter znanjih in spretnostih ter sistematično oceni dolgoročne učinke fiskalnih in reformnih priporočil;

9. se zaveda, da so se države članice zavezale, da bodo do leta 2035 vložile 5 % BDP letno v osnovne obrambne zahteve in s tem povezane odhodke za varnost, tudi z aktivacijo nacionalne odstopne klavzule; poudarja, da je treba v okviru evropskega semestra te odhodke načrtovati usklajeno;

10. ugotavlja, da bodo imela priporočila evropskega semestra za leto 2026 bistveno vlogo pri oblikovanju načrtov za nacionalna in regionalna partnerstva; meni, da bi bilo treba reforme in naložbe izbrati na podlagi učinkovitosti in uspešnosti, s katero obravnavajo ustrezna priporočila za posamezne države;

11. podpira bolj demokratičen proces evropskega semestra, v katerem bo Parlament močno vključen v določanje prednostnih nalog ekonomske in socialne politike z močno socialno razsežnostjo; vztraja pri sistematičnem vključevanju socialnih partnerjev, organizacij civilne družbe ter regionalnih in lokalnih akterjev v proces evropskega semestra;

12. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.